

Pomhaj Bóh

Časopis ewangelskich Serbow

Budyšin, meja 1986
5. čisło · ISSN 0032-4132 · Lětnik 39

Kak česćimy Boha?

Jězus Chrystus praji: W tym budže mój Wótc česćeny, zo wjele plodow přinjesće a budžeće moji wučomnicy (Jan 15,8).

Hladamy-li w tutych dnjach do přirody, potom widźimy, kak štomy a rostliny kćēja. Někotři při tym drje tež hižo na to mysla, zo nazymu město kćenjow hałzy plody njesu.

Jězus je to w swojim žiwjenju tež widzał a tute zjawy w přirodže přirunował z tym, štož chceše swojim wučomnikom prajić. Při tym mysleše na winowy pjenk a na to, zo winicar wšo čini, zo bychy winowe hałzy wjele plodow přinjesli.

Što pak chceše Jězus z tym prajić? Koho přirunuje z winowym pjenkom a što je z plodom?

Jězus praji: „Ja sym prawy winowy pjenk.“ Z tym wón praji: Kaž sym ja z Wótcem žiwy, tak su wšitcy, kiž jako moji wučomnicy ke mni dźerža kaž hałzy winoweho pjenka, tež z Bohom zwjazani. My potajkim smy hałzy, kiž maja plód njesć a z tym sej Boha česća. Što pak rěka za nas plód přinjesć?

Plód přinjesemy po wotrězku, z kotrehož je naše hrono wzate, hdyž pola Jězusa wostanjemy a sej wot njeho k tomu móc wuprosimy. Štóz chce plód přinjesć, dyrbi pola Jězusa wostać; a štóz plód přinjesje, česćí Boha.

Wězo česćimy Boha tež z Božimi službami a cyrkwinskej hudźbu a na druge wašnje. Ale Jězus nas napomina, na to nježabyć, zo so Bóh tež ze žiwjenjom swojich wučomnikow česćí. A my smy Jězusowi wučomnicy! Boha česćimy na přikład, hdyž so wo starych a kiprych přiwuznych staramy a jich bjez wažneje přičiny do starownje abo hladarnje nje-damy. Boha česćimy, hdyž nje-wostajimy samotnych a chorych samych, ale jich wopytamy a jim po móžnosći pomhamy. Boha česćimy, hdyž zadwělowanemu z Božim słowom pomhamy, nowu nadźiju namakać. Boha česćimy, hdyž z našim woporom k tomu dopomhamy, zo móže druhí žiwy być. Snano so nam potom dže kaž přenim křesćanam, wo kotrychž zwonkastejacy prajachu: Kak lubo so woni mjez sobu maja — jedyn je za drugeho tu.

Móžno, zo zda so to někomu kaž bajka, kiž ženje woprawdźitosć njebudže. Ale nohcemy to znajmjeńša spytać? Njeje tola prajene, zo dyrbu ja to wšo sam dokonjeć. Runje to móže spytowanje być. Hdyž njejsmy z Božeho słowa žiwi a Božemu duchej nje-damy ruma w našej wutrobje, potom ličimy jenož z našimi mocami. Štóz pak so ke Chrystusej dźerži kaž hałza k winowemu pjenkej, tón wě: Jeli je tola něchtó přez mje nowu nadźiju dóstał, potom to njeje so stało přez moje mocy, ale přez Chrystusa, wot kotrehož sym ja móc dóstał, kiž sym dale dać směl. Wón dawa česć Bohu, a k tomu nas naše hrono napomina.

po A. B.

Jan Hajnca

Maćerna rěč

(skrótšene)

Maćernu rěč lubuju,
z wutrobu so wuznaju:
Ja sym Serb a chcu tež wostać
wěrný Serb hač do smjerće,
swěrný rěči maćerje. —
Móhl česć, kubła za nju dóstać:
Za česć, kubła njedam ju,
maćernu rěč lubuju.

Maćernu rěč lubuju,
přeradžić ju njemóžu.
Bych so modlił w cuzej rěči,
hdy bych druhoh erta měl,
bych-li wutrobu sej hrěl?
Hańbował bych so na swěći,
njemóhl prajić: Z wutrobu
maćernu rěč lubuju.

Maćernu rěč lubuju,
wo druhu ja njerodžu.
Što mi pomha słowo Bože,
w cuzej rěči wučene,
njenamka so k wutrobje,
jenož černje da za rōže.
Maćernu rěč rozumju,
maćernu rěč lubuju.

Maćernu rěč lubuju,
chwalić ju a česćić chcu.
Sym ja něhdže w cuzym kraju,
a tam serbsce njerěča,
da mje boli wutroba,
w božemje tam bórze praju,
pytam serbsku Łužicu:
Maćernu rěč lubuju.

Maćernu rěč lubuju,
wěcnje změju w pomjatkju
lube zynki, miłe słowa
najlubšeje maćerje,
hdyž so ze mnu modleše.
Přez žiwjenje hač do rowa
přeco při tym wostanu:
Maćernu rěč lubuju.

Maćernu rěč lubuju,
luby wótcje, žohnuj ju!
Serbsku rěč, kiž wótcam darił
a hač na nas zdźeržał sy,
daj, zo my ju česćimy.
A zo wšitcy — młodži, stari —
ze mnu praja z radosću:
Maćernu rěč lubuju!

1877

Stara Hrodzišćanska cyrkej
w lěće 1902

Dožiwjenje po puću

(Pokročowanje)

5. Po skónčenju konferency

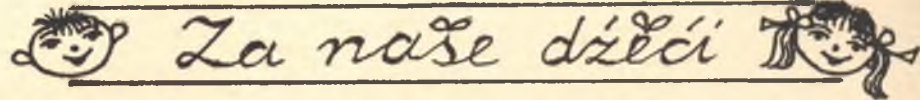
Wutoru rano skónči so naš konwent. Předwidžane pak běše hišće, sebi do Lillehammera dojeć. Lillehammer je město z 22 000 wobydlerjemi a prócuje so wo olympiske hry 1992. W tutym městačku chcychmy sebi Maihaugen wobhladać. Jako załozer Maihaugena plaći Anders Sandvig, kiž běše jónu ze zubnym lěkarjom w Lillehammeru. Wón kupowaše w cyłej Norwedskej staru nado bu a tež stare twarjenja. Na kromje Lillehammera daše tute stare twarjenja zaso po starym wašnju natwaric a wuhotować. Pozdžišo su druzi z tutym džěłom pokročowali. Džensa nadeńdžeš w Maihaugenje někak 120 starych twarjenjow, kaž na př. cyłe burske statoki ze wšelakich lěstotkow, šule, fary a cyrkwy. Někak 30 000 wšelakich wěcow so w nich chowa, a to wšo po starym wašnju zestajene! K tomu přińdže 30 rjemjeslniskich džěłarnjow, kiž su po starym wašnju wuhotowane, kaž kowarnja, čišćernja, krawcowstwo a druge. Stare drasty a wudžělki ze slěbra a škleńcy su so tu tohorunja hromadžili a móžeja so wobhladać. K tomu pak njejsmy chwile měli; tež nic za wustajeńcu wobrazow, kiž je pječa sobu najwjetša norwedskeho wuměłstwa.

Z toho, štož sebi móžachmy wobhladać, mje wosebje zajimowaše stara cyrkej, kotraž měješe na swislach zmijsa. W Oslo wje so mi praješe, zo su w starych časach zmijsa na twarjenjach měli, zo bychy z tym złym duchom wobarali. Ale nětko: zmijsa na trěše cyrkwy! Měješe tež tu zmijsa tutón nadawk? Njeje Chrystus mócniji hač wšitke duchy? Abo měješe to jenož pycha być bjez wulkeho wuznama? Njedóštach wotmołwu na to, tak zo wosta to za mnje hódančko. Dołho zaběraše mje tež, zo běchu fary cyłe hinak wuhotowane hač druge bydlenja samsneje doby. Ale tu so nam powědaše, zo fararjo husto we wukraju studowachu a wottam wuhotowanje farow sobu přinjesechu. Wosta pak začic widžomneho rozdžěla mjez prostym ludom a fararjom, kiž so drje jenož we wuhotowanju bydlenja njejewješe.

Po wobjedže jědžechmy do Hamara, města ze 16 000 wobydlerjemi, hdžež biskop tuteje wokoliny bydleše. Biskopstwo Hamar wobsteji ze 160 wosadow, w kotrychž 100 fararjow skutkuje. Biskop Hille, kotrehož nan a džěd bještaj tohorunja biskopaj w Hamarje, nas přija. W biskopskej cyrkwi napadže mi wobraz na wołtarju. Bě tam ratar widžec, kiž z konjom woraše. Njeznaju druhí tajki wołtarny wobraz. Bě to mólba, kiž pokazowaše wěsty podawk cyrkwinskih stawiznow Norwedskeje.

6. W Raufossu

Po awdiency pola biskopa w Hamaru so na wokolne wosady rozdžělchmy. Zhromadnje z fararjom z wokoliny Berlina mějachmoj wosadu w Raufossu wopytać. Farar Fjellseth bě po naju ze swojim wozom přijěł. Najprjedy dyrbychmy přez jězora Mjosa, kotryž běchmy hižo na puću wot Osloa widželi. Tutón jězora, kiž je jara dołhi, ale za to tak široki njeje, je najwjetši jězora Norwedskeje. Na nim jězdži tež jenički „kolesowy parnik“ kraja. Je to zdobom najstarši tajki parnik swěta (natwarjeny w lěće 1856). Bohužel smy tutón parnik jenož na wobrazach widželi. Z pře-

Kak nasta najstarša kniha swěta

Snadž wěsće, zo je najstarša kniha na swěće biblija. Ale kak stara wona je, to sej zawěsće myslić njemóžeće. Přeradzu wam to: najstarše džěle biblije su na 3 000 lět stare! Wjele stow lět su sej Židza swoje stawizny jenož powědali. Někak 1 000 lět do naroda Jězusa, za čas krala Dawida, počachu je zapisować. Stawizny napisal njeje jenož jedyn sam, ale wjele ludži w běhu někak wosom lěstotkow. Přeni džěl biblije bě někak 200–100 lět před narodom Jězusa dokončeny: Stary Zakoń, w kotrymž wopisuja Židza stawizny swjeho luda a jeho zwjazk z Bohom. Napisany je w hebrejskej rěči, w rěči židowskeho luda.

Druhi džěl biblije – Nowy Zakoń, w kotrymž wopisuje so žiwjenje Jězusa, jeho wučba a nastaje přeni chřesćanskich wosadow – je młodši. Tež stawizny wo Jězusu, jeho skutki a słowa su sej ludžo najprjedy jenož mjez sobu powědali. Hakle někak 30 lět po Jězusuowej smjerći počachu je zapisować. Cyły Nowy Zakoń je nastal w poměrny krótkim času, w běhu 70 lět: někak wot lěta 50 hač do 120 po narodže Jězusa. Tež Nowy Zakoń su wjacori awtorojo pisali. Pisachu w grjekskej rěči, dokelž bě to wobchadna rěč w krajach, w kotrychž přeni chřesćenjo bydlachu.

Džensa znajemy bibliju jako tołstu knihu. Tehdy, hdyž ju pisachu, knihow hišće njebě. Džěle biblije napisachu na

wozom za awta přesadžichmy so přez tutón jězora do Gjovika. Hdyž tutu rozprahu pisam, to drje wjac z wašnjom njebudže. Hišće w l. 1985 měješe so móst dotwaric, kiž wobaj brjohaj jězora wjaz. Praješe so nam, zo budže to najdlěši móst Norwedskeje, kiž přez wodu wjedže.

W Gjoviku njepozastachmy, ale jědžechmy hnydom dale do Raufossa. Raufoss je wjeska z někak 7 000 wobydlerjemi. Farar Fjellseth dowjeze nas hnydom na faru, kiž běše na kamjentnej podloze cyłe z drjewa natwarjena. Cyłe twarjenje slušaje fararje (nic wosadže kaž pola nas) a steješe na kromje wjeski njeposrednje při lěsu. Samsny wječor móžachmy hišće wosadny dom wopytać. Kaž farar Fjellseth praješe, tam Danzig-chór zwučowaše. Njemóžachmy sebi pod tym nič předstajic, hdyž pak před wosadnym domom z awta lězechmy, slyšachmy hudžbu, našemu rokkej podobnu (tež tak wótfě). Někak 60 młodostnych spěwaše, přewodženi wot klawěra, dweju elektriskeju gitarow a bubona, wšitko z wótfěrčakom wuhotowane. Hdys a hdys slyšachmy słowa kaž „kyrie“ abo „halleluja“, za nas to dopokaz, zo so wo cyrkwinski hudžbu jednaše. Disciplina njebě dobra, ale wosadny farar nam praješe: Hlowna wěc, zo su tu. A to woni běchu!

Přichodny dzeń móžachmy sej Raufoss wobhladać. Wjeska měješe jara wjele wobchodow, ale lědma něchtó něšto kupowaše. Nam napadže, zo běše wjes jara rumna twarjena a twarjenja běchu wšitke niske. Na někotrych scěnach widžachmy napisma, kiž běchu wěsće někotři młodostni po nocach namórali. Tak widžachmy na jednym boku židowsku hwězdu a w njej slowo „lucifer“. Z druhej barbu steješe spody:

loppenach pergamenta abo papyrusa, kiž jedne k druhemu zešichu, tak zo nastachu zwjetša něšto metrow dołhe role. Hakle wokoło lěta 150 po narodže Jězusa počachu knihi, podobne na naše džensniše, zhotowic: Kladžechu popisane lojpena na so a je tak hromadže zešichu. Tute zešiwki mjenowachu „biblija“, štož ničó druhe njerěka hač „knihy“. Hač do džensnišeho dnja mjenujemy Swjate pismo bibliju, dokelž je wona najstarša kniha swěta. T. M.

越南文字
越南文字
越南文字

越南文字
越南文字
越南文字

“Cau'cxilhtit, quit cmalakachây nq
cmilacatin,
Hua' nti na'alicaxtlahuani'yân mintij
Takaxmatâ xtachuhuin nti ncâ'ta'say

1. Начало Евангелія И-
суса Христа, Сына Божія,
2. Какъ написано у про-

Započatk scěnja Marka we vietnamskej,
arabskej, indianskej a ruskej rěči

Chrystus wostanje dobyčer. Na druhej stronje steješe: „Budž muž – mor toho J.“ Farar, kiž nam to na našu próstwu přeloži, pječa njewědžeše, što móže z J měnjeny być – ale doda, zo w Raufossu Židow njeje.

Wězo so tež za wosadne žiwjenje zajimowachmy. Zhonichmy, zo so kóžde lěto w tutej wosadže 120 młodostnych konfirměruje a zo k tomu kóždy běly wobwěšk njese, kotryž wosada za to wupožci. To so stanje, zo bychy wšitcy runi byli a nichtó so swojich tróšku chudšich drastow hańbowac njetrebał. Džělo wosady z džěćimi a młodostnymi stanje so jenož w hudžbných chórah. Wosada ma za nich štiri chóry, džělene po starobje. Za to žanoho cyrkwinskiho chóra po našim wašnju njeje. Nabožina podawa so w šuli. Druhe zarjadowanja za džěci abo młodostnych njejsu.

Popođnju zwučowaše chór 11–13lětných w cyrkwi. Wězo so tam podachmy a slyšachmy, kak někak 25 holcow pod nawodom kantora kěrluše zwučowaše. Nam k česći hraješe kantor potom Bachowu Toccatu na byrglach.

(Pokročowanje slěduje.)
A.

Přispomnjenčko

Swjatki je runje 10 lět, zo so wobnowjena Michałska cyrkej w Budyšinje zaso do služby wosady staji. W tym zwisku su tež nowe byrgle přeni raz zaklinčeli. Michałska wosada chce tutón jubilej z někotrymi zarjadowanjemi woswjećic. Njemóžu tu wšo mjenować, štož smy sej předewzali, ale na swjatkovnu pónđzlu chcú Was znajmjeńša skedžbnic. Na tutym dnju swjeći so w 9 hodž. w cyrkwi němska Boža služba a w samsnym času serbska Boža služba we wosadnym rumje na farje. Je to po

mojim zdaću přeni króć, zo so to pola nas spyta. Po serbskich kemšach chcemy potom hišće trošku hromadže wostać a biesadować. Hač so tež Wy na tym wobdžěliće?
S. Albert

Zbóžnochwaljenja stareho čłowjeka

Před dlěšim časom smy w Pomhaj Bóh čitali, štož je znaty teologa Karl Barth wo poměrje žiwjenja staršich čłowjekow k młódsim napisal. Zawěšće su wjele — wosebje młóžji ludžo — při čitanju tutech sadow prajili, zo ma wón prawje. Njedawno slyšach na předowanju sady, kotrež bě stary čłowjek napisal a kotrež so po jeho smjerći w starowni w jeho zawostajenstwie namakachu. Myslu sej, zo bychmy sebi tute tola přečitać dyrbjeli a zo maja wone starym kaž młodym ludžom něšto prajić.

Zbóžni su, kiž maja zrozumjenje za to, zo so druhdy zakopnu a zo je moja ruka słaba.

Zbóžni su, kiž zapřimnu, zo ma so moje wucho napinać, zo bych slyšal, štož so mi praji.

Zbóžni su, kiž wědza, zo su moje woči blyke a zo jenož hišće pomaluku myslić móžu.

Zbóžni su, kiž z přecelnym posměwkom při mni stejo wostanu a ze mnu porěča.

Zbóžni su, kiž ženje njepraja: Tutón podawk sće mi džensa hižo dwójce powědał.

Zbóžni su, kiž móža we mni dopomnjeće na zańdženosć zbudzić.

Zbóžni su, kiž mi pokazaja, zo sym lubowany, česćeny a zo njejsmy zabyty.

Zbóžni su, kiž mi smilnje a dobročiwnje te dny, kotrež mi hišće wostanu, na puću do wěčneje domizny wołóža.

M. H.

„Ja wěrju do horjestawanja čěla a do wěčneho žiwjenja“

Tak steji w serbskim ewangelskim wěrywuznaću, kotrež drje so zředka modlimy — abo lěpje wuznawamy —, dokelž spěwamy zwjetša na tym městnje kěrļuš. Tam w kěrļušu čo. 295 drje so jenož wo žiwjenju rěči, ale je samozrozumliwje wězo tež „wěčne“ žiwjenje mjenjane, bych prajili sobu mjenjane, dokelž widžimy džensa stajnje jasnišo tež našu křesćansku sobuzamołwitosć za cyłe žiwjenje, wot Boha date, za tutón a tamny čas!

Přičina za moje džensniše rozpominanje je pak scěhowace: W powěšćerni epd — to je ewangelska powěšćernja za šwicarske cyrkwy — steješe we wudaću na kónc lěta 1985 tole: Do žiwjenja po smjerći wěri w USA 70 % wšěch wobydlerjow (ale jenož 50 % do hele), w Irskej 76 %, tak běchu tam kraje wopisane, w „katolskej“ Španiskej 55 %, w „anglikanskej“ Wulkej Britaniskej 45 %, w „katolsko-ewangelskej“ Zwjazkowej republice 39 %, w „sekularizowanej“ Francoskej 35 % a w Danskej (jenož) kóždy štwórty, potajkim 25 %.

To su, lubi čitarjo, informacije, kotrež pohnuwaja k přemyslowanju. Njejsmy husto spěšni z twjerdženjom, zo je naš „ateistiski“ wobswět wina na „njewěrje“ pola nas? Wěmy my, kelko ludži pola nas do žiwjenja po smjerći wěri? Myslu sej, zo je to znajmjeńša telko kaž w Zapadneje Němskej. Při ludličenju lěta 1970 wuzna so 60 % wobydlerjow NDR jako křesćenjo. Za džensa dyrbimy z toho wuchadžeć, zo je jich

Richard Šolta, farar na wotpočinku we Wojerecach swjeći lětsa swoje 75ćiny

Wón narodži so 6. 5. 1911 w Bjedrichcach pola Łaza jako syn serbskeje swójby. Staršej wobsedžeštaj mału žiwnosć na 4 kruwy. 1925 do 1931 wopyta Richard Šolta Krajnostawsku wyšu šulu w Budyšinje a bě tam sobustaw serbskeho šulerskeho towarstwa „Swoboda“. Po maturiće 1931 studowaše ewangelsku teologiju najprjedy w Lipsku, hdžež bydlachmoj w jednej stwě. Wjesele chodžachmoj hromadže do serbskeho akademiskeho towarstwa „Arnošt Muka“ a na měsacne schadźowanja Serbskeho blida, kotrež tehdom nawjedowaše wučer Bjedrich, rodzeny w Radworskej wosadze.

Wosebita a rjany bě za naju lěčny semester 1934 w Tübingenje, hdžež běše za tón čas wuznamna teologiska fakulta. Njezapomnite wostanje namaj Karla Heimowe wukładowanje 1. lista na Ko-

wjele mjenje, ale na druhej stronje wěri zawěšće wo wjele wjace ludži do žiwjenja po smjerći, hač wuznawaja so jako křesćenjo.

Kak pak steji z našeje wěry? Hdyž smy sprawni, njesměmy našu njewěru abo tu našich džěćiw wotsunyc na „ateistiski“ wobswět. Ze statistiki horjeka widžimy, zo to njemóže přičina njewěry być. Budžmy potajkim sprawni a pytajmy woprawdźite přičiny njewěry!

Česki teolog Hromadka je jónu prajil: „Bjezbóžneho swěta njetrjebamy so bojeć, ale bjezbóžneje a njewěrniweje cyrkwy.“ Što je wón z tym měnil? Je to snadž puć k sebjespóznaću a tež k pokuće? Jenož sebjespóznaće a pokuta móžetej našeje njewěrje pomhać, nic swarjenje na druhich a pytanje winy wownka nas samych!

Njewěra na příklad pola džěćiw njepřindže wot toho, zo jim něchtó praji, zo Boha njeje abo zo je wěra do wěčneho žiwjenja směšna. To skerje wuwabja napečiwne, mjenujcy wědomo wuznaće tuteje wěry. Njewěru wot h l a d a j a sej džěćiw wot staršeju, kotrajž staj faktisce tak žiwaj, jako byštaj móhloj zbožo swojeho žiwjenja ze swojim džěłom a swojimi pjenjezami zawěšćić.

rintiskich. Slynje naju tež zaběrachu přednoški Wilhelma Hauera. Hauer bě w młodych lětach šol jako misionar Baselskeho misionowača do Indiskeje, zo by tam pohanow za Chrystusa dobył. — Pohanojo dobychu jeho za pohanstwo. Jako zasakly antichrist nawjedowaše „Deutsche Glaubensbewegung“. Po jeho přednoškach bě stajnje zjawna diskusija. Tam nazhonichmoj přeni raz žiwu ekumenu. Ewangelscy a katolscy studenca jeho wótrje přimachu. Wězo bě knjez profesor ze swojim bohatym nazhonjenjom sylniši hač my młóžji.

Naš luby zastojnski bratr je swoje přenje teologiske pruwowanje 1937 we Wrocławju zložil. 1939 bu za farskeho wikara do Slepoho pošlany, dokelž běchu tam serbskeho fararja Rejslerja wuhnali. Zastojnstwo w tutej wulkej, rozležanej wosadze bě za młodeho duchowneho hoberski nadawk: 40 serbskich a 40 němskich paćerskich džěćiw mēješe rozwučować, kóždu njedzelu serbske a němske kemše, wjele pohrjebow, wjele wěrowanjow a křćenjow.

Tež wón dyrbješe do hrozneje wójny a bu 5. 9. 1941 čezko zranjeny do chribjeta a zhubi lěwu nohu pod kolenom. Tutón zahorjeny sportowc dyrbješe nětk z drjewjanej nohu přez žiwjenje chromić. Wón je wjele, jara wjele čerpjeć měř, ale jeho wjesoła, rady žortowaca wutroba bě njezranjena.

Po wójnje bě najprjedy za fararja w Šprjecach a pozdžišo w Delnim Wujězdze. Jeho mandželska, z kotrež bu 1943 zwěrowany, bě jemu swěrna a wěcywustojna pomocnica w duchownskim džěle.

1969 přesydlili so do Wojerec na wuměnk, ale rady a husto je hišće předował w serbskich a němskich wosadach. Někotre razy smy jeho jako serbskeho swjědzenskeho předarja slyšeli.

W serbskej holi bě so narodzil, ju mēješe čas swojeho žiwjenja lubo a so rudžeše, zo je industrija jeje charakter přeměniła.

Česćenemu, lubemu serbskemu jubilaraj přejemy w džakownosći za jeho swěru měry wječor žiwjenja a na posledku wěčnu zbožnosć.

Gerhard Wirth

Jeli smy tak žiwi, jako by stajnje komfortabelniše bydenje, stajnje wjetše awto, stajnje perfektniši telewizor a druge tajke wěcy wučiniło, zo smy zbožowni a zo je naše žiwjenje dopjelne, potom njerubimy sej jenož wěčne žiwjenje, ale potom přindže mnoho ludži hižo tu k mjezy, k dopóznaću, zo su swoje žiwjenje bjez zmysla rozbrojili.

Ludžo pak, kotriž chcedza ze swojim džěłom a tež w swojim swobodnym času služić druhim, trjebaja hižo za tutón čas wjele wěry, zo ma to zmysl a zo je to dobra wěc. A hdyž wěrjmy a smy tež po tym žiwi, zo naše džělo a naše dobre skutki služaja přez drugeho Chrystusej, našemu Knjezej „... to sće mi čini-li...“, potom wjedže nas to na p r a w u stronu, na stronu žiwjenja, wěčneho žiwjenja.

Přeprowujmy potajkim swoje zakladne nastajenje k žiwjenju: Puć k woprawdźitemu žiwjenju njewjedže přez mortwe wěcy materialneho razu, ale najprjedy přez našeho Knjeza Jězu Chrysta a potom přez blišich a wosebje tež z druhimi a za nich, kaž je nam Jězus to ze swojim žiwjenjom a wumrěćom pokazal.

Njepomha nam jara wuznaće z hubu.

Woprawdžite žiwjenje po Chrystusu je prawy zakład, zo móhli sprawnje wuznać: „Ja wěrju do horjestawjanja čěla a do wěčneho žiwjenja.“ Cyril Pjech

Michalska cyrkej w Budyšinje

POWĚSĆE

Hódnaj wěčnoh wopomnjeća

Česki ewangelski tyždenik Kostnické jiskry wopominaše w zańdženym léce w číslomaj 36 a 42 dvě ročnicy, kotrejž nastupaštej Serbow.

Prěni přinošk wěnowaše so 200. narodninam Hanza Jura Swory, dołholětneho fararja w Tšadowje pola Grodka. Jeho žiwjenske džěło bě słownik z titulom Niederlausitzisch-wendisch-deutsches Handwörterbuch, kotryž wužiwaše so w swojim času jako wučbnica delnjoserbsčiny.

Wobšěrniši nastawk zaběraše so ze žiwjenjom a skutkowanjom Daniela Ernsta Figulusa Jablonskeho, českobratrowskeho biskopa a dwórského předarja krala Bjedricha I. w Berlinje, kotryž narodži so před 325 lětami. Jeho džěd bě wulki wučenc českeje a swětoweje kultury Jan Amos Komenský. Jablonský njeskutkowaše jenož jako teologa. Za Bjedricha I. wudžěta plany za organizowanje zakładneho šulstwa w pruskim kralestwje. Při tym zezna so tež z njezwjeselacej situaciju Delnjoserbow. Tohodla podpěrowaše sprawnje přocowanja Choćebuskeho superintendenta Fabriciusa wo natwar serbskeho šulstwa. Wón wowlivni pozitivnje kralowe stejišćo k serbsčiny a docpě kralowu financu podpěru za čišć katechizma a Noweho Zakonja w delnjoserbsčiny.

Jablonský založi hromadže z filozofom Leibnizom Berlinsku akademiju wědomosćow a bu pozdžišo jeje prezident.

Awtor wobeju nastawkow je Pavel Čech. Wón njeskedźbni jenož svojich krajanow na tuteju mužow, hódneju wěčnoh wopomnjeća, ale dopomni tež nas na jeju spomóžne skutkowanje.

-owa

Serbski kublanski dzeń

Do najswěrnějšich ewangelskich Serbow drje směmy ličić tych, kiž su so njehladajo šćipateje zmy na lětušim Serbskim kublanskim dnju dnja 24. 2. w Budyšinje wobdžělili. Njebě drje to přemóžaca ličba, kiž bě so z 12 wšelakich wosadow zešla. Štož pak je tam po był, so toho wěsće kał njeje.

Heslo dnja rekaše: „Što to rěka, křescan być.“ Je wšak to dosć načasne prašenje, kiž měli sebi přeco znowa wuwědomić.

W předowanju na Božej službje wukładowaše serbski superintendent Albert na zakładze 1. lista Jana, zo je zakład našeho křescanskeho byća Boža lubosć k čłowjekam. Swět trjeba tutón dar lubosće runje kaž my, zo bychmy žiwi byli.

W slědowacych přednoškach wobjednachu dalši knježa duchowni po biblijskich tekstach prašenje, što Bóh a tež swět wot praweho křescana wočakuje. Křescan je tón, kiž wě, wo čo so we wěrje jedna, a so prócuje po tym žiwy być. Mamy Božu lubosć dale dawać wšěm čłowjekam, kiž jeje potrjebaju, njech je z přecelnym słowom abo ze skutkownej pomocu. Podachu so k tomu tež praktiske pokiwy a přikłady, na kajke wašnje móžemy blišemu služić. Ale tež cí, kiž daloko wot nas bydla, trjebaju našu lubosć a pomoc. Třěćina čłowjestwa nima dosć k jědži. Wunoški pjenježnych zběrkow pomocu za zawostate kraje drje stupaja. Njewučinja pak tuchwilu wjace hač 1 hr na ewangelskeho křescana. Je to dosć mało, hdyž přirunamy k tomu přetrjebu alkohola w našim kraju.

W swojej rozprawje podžakowa so serbski superintendent Albert wšěm knjazam duchownym a lajkam za wšu wukonjanu prócu wo ewangelske serbstwo. Je předwidžane, kruh „Serbske blido“ rozšěrić, zo by k wjetšej skutkownosći došlo. Njedostatk na serbskich duchownych pak nuzuje, někotre Bože služby z druhimi zjednotić. Wosebity džak wupraji so redakciskemu kruheje našeho časopisa Pomhaj Bóh. Je pak trjeba, dale dopisy a powěsće wosebje z wosadow podawać. Bě dosć přisprawne, zo so při tutej skladnosći tež superintendenty Albertej wutrobný džak za jeho woporniwu prócu wupraji. — Dale so wozjewi, zo tež lěta zaso „serbski bus“ pojedže a so tež serbski tyžden w Čechach wotměje.

Lubje witany hósć na tutym dnju bě nam katolski farar Nawka-Zdžěrjanski. W swojim postrowje wuzběhny, zo je přišo, zo njeby so nitka ekumeny přetorhnyla. Mamy we wěrje wjele zhromadneho a móžemy přez křescanow k nowej zhromadnosći čłowjekow dońć.

Rady smy tež sluchali na krótku rozprawu serbskeho synodale K. Hładkeho wo svojich dožiwjenjach w Sowjetskim zwjazku.

Wosebity džak pak sej nimo kuchinskich pomocnicow skónčnje jónu tež zaslužić knj. Koklic z Bukey, kiž nam drje hižo něšto lětdžesatkow jako swěrna kantorka na kublanskich dnjach služí.

A. Grofa

Handrij Zejler

Meja

*We pyšnosći steja te zahony zas.
Budź chwalena meja a rjeńši twój čas.*

*Kak poľna sy hudźby přez hona a haj,
kak minu so zrudźby a wotchori kraj.*

*Pój, žohnuj a přechodź doľ, hory a krjo,
a wottudy njechodź, hač zakčěwa wšo.*

*Sy zachodnosć takle pak wupyšena,
što krasniše hakle raj njebjeski ma!*

Modlitwa wo wujednanje, kotraž so kóždy pjatk w Coventry spēwa

Hidu, kotraž džěli lud wot luda, rasu wot rasy, klasu wot klasy:
Wótče, wodaj!
Nahrabnu prócu ludži a ludow, wobsedžeć, štož jim njesluša:
Wótče, wodaj!
Skuposć, kotraž džělo ludži znjewužiwa a zemju zapusći:
Wótče, wodaj!
Našu zawisć na zbožo a derjeměće druhého:
Wótče, wodaj!
Našu liwkosć napřećiwu nuzy bjezdomnych a čěkancow:
Wótče, wodaj!
Złu wolu, kotraž mužow a žony za niše zaměry znjewužiwa:
Wótče, wodaj!
Hordosć, kotraž nas zawjedže, k sebi dowěru měć a nic do Boha samoho:
Wótče, wodaj!

K wobrazam

Za přewostajenje wobrazow džakuje so redakcija nakładnistwje „Kirchlicher Kunstverlag“ w Drježdžanach (strona 2) a fararjeju Juergensohnnej (strona 3) najwutrobněšo.

SERBSKE BOŽE SLUŽBY

meja 1986

4. 5. – 5. nježděla po jutrach

Budyšin-Michałska: 9.00 hodź. kemše (Albert)
Budestecy: 14.00 hodź. kemše (H. Wirth)

8. 5. – Bože stpiće

Bukey: 9.00 hodź. kemše (Malink)

11. 5. – 6. nježděla po jutrach

Hrodzišćo: 8.30 hodź. kemše (Malink)
Bart: 10.00 hodź. kemše (Malink)
Huska: 10.00 hodź. kemše (G. Lazar)
Njeswačidło: 14.00 hodź. kemše (Malink)

19. 5. – 2. dzeń swjatkow

Poršicy: 8.30 hodź. kemše z Božim wotkazanjom (Malink)
Budyšin-Michałska: 9.00 hodź. kemše (po tym bjesada) (Albert)
Rakecy: 9.00 hodź. kemše (Feustel)
Budyšink: 10.00 hodź. kemše z Božim wotkazanjom (Malink)
Bukey: 10.00 hodź. kemše (G. Lazar)

25. 5. – Swjata trojica

Minakal: 9.00 hodź. kemše (Feustel)

1. 6. – 1. nježděla po Swjatej trojicy

Budestecy: 14.00 hodź. kemše (Grofa)

Pomhaj Bóh, časopis ewangelskich Serbow. Rjadowe Konwent serbskich ewangelskich duchownych. — Ludowe nakładnistwo Domowina Budyšin, Sukelnska 27. Redaktor: sup. Siegfried Albert, 8600 Budyšin, Serbski kěrchow, tel. 4 22 01. Ekspedycja: farar G. Lazar, 8601 Bukey (Hochkirch), Kirchweg 3. — Lic. č. 417 Nowinarskeho zarjada pola předsydy Ministerskeje rady NDR. — Čiše: Nowa Doba, čišćernja Domowiny w Budyšinje (III-4-9-1859). — Wuchadza jonkróć za měsac. Přinoški a dary na konto: Sorbische evangelische Superintendentur Bautzen, Sp. Bautzen 4962-30-110! — Index-Nummer 32921